

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZBOŽÍZNALSTVÍ TEXTILNÍ VLÁKNA

**Projekt POMOC PRO TEBE
CZ.1.07/1.5.00/34.0339**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Označení Název DUM	VY_32_INOVACE_ZBO-01 Textilní vlákna
Anotace	Prezentace zajišťuje žákům ucelený přehled o technologických postupech výroby, určování vlastností a jakosti zboží, zařazení materiálů a výrobků do sortimentu zboží.
Autor	Mgr. Jana Trubačová
Jazyk	čeština
Klíčová slova	Textilní vlákna, bavlna, len, vlna, azbest.
Cílová skupina	žáci
Stupeň vzdělávání	středoškolské odborné vzdělání
Studijní obor	Ekonomika podnikání (zaměření Obchodní manager)

Textilní výroba

Textilní průmysl zpracovává:

A) Přírodní vlákna 1. rostlinného původu
2. živočišného původu
3. nerostného původu

B) Chemická vlákna 1. celulózová vlákna
2. syntetická vlákna

C) Hutnická vlákna

A) Přírodní vlákna

1. rostlinného původu

- a) bavlna
- b) len
- c) konopí
- d) juta
- e) sisal
- f) kokosové vlákno

Bavlna

- roste v tropech a subtropích (Čína, Indie, Amerika)
- zpracovávají se semena
- barva bílá, vysoká hřejivost, dobře saje vodu

Použití: bavlněná metráž, bytový textil, kusové výrobky

Len

- jednoletá rostlina 60 - 90 cm vysoká
- zpracovávají se stonky
- pěstuje se u nás
- pevná chladivá látka

Použití: pracovní oděvy

Konopí

- obdoba lnu
- zpracovávají se stonky
- pěstuje se v Indii, Asii, Evropě
- technické konopí je pevné a odolné proti vlhkosti

Použití: výroba plachtovin, lan, provazů

Juta

- tropická bahenní rostlina
- zpracovávají se stonky
- roste v Indii
- hrubé, pevné málo pružné vlákno

Použití: výroba pytloviny, provazy, rohože

Sisal

- vlákna z agáve – jako kaktus
- zpracovávají se listy
- pěstuje se v Mexiku, Indonésii, na Kubě
- hrubé, pevné vlákno

Použití: nábytkové tkaniny, lana, koberce

Kokosové vlákno

- zpracovává se vlákno z povrchu kokosu
- roste v tropech
- je pružné, odolné proti oděru

Použití: výroba běhouny, rohože

A) Přírodní vlákna

2. živočišného původu

- a) ovčí vlna
- b) chlupy
- c) přírodní hedvábí

Ovčí vlna

- příprava - stříhání, vyčesávání, praní, spřádání
- hřejivá, pružná, tvárná

Použití: výroba svetrů, přikrývek, kobereců

Chlupy

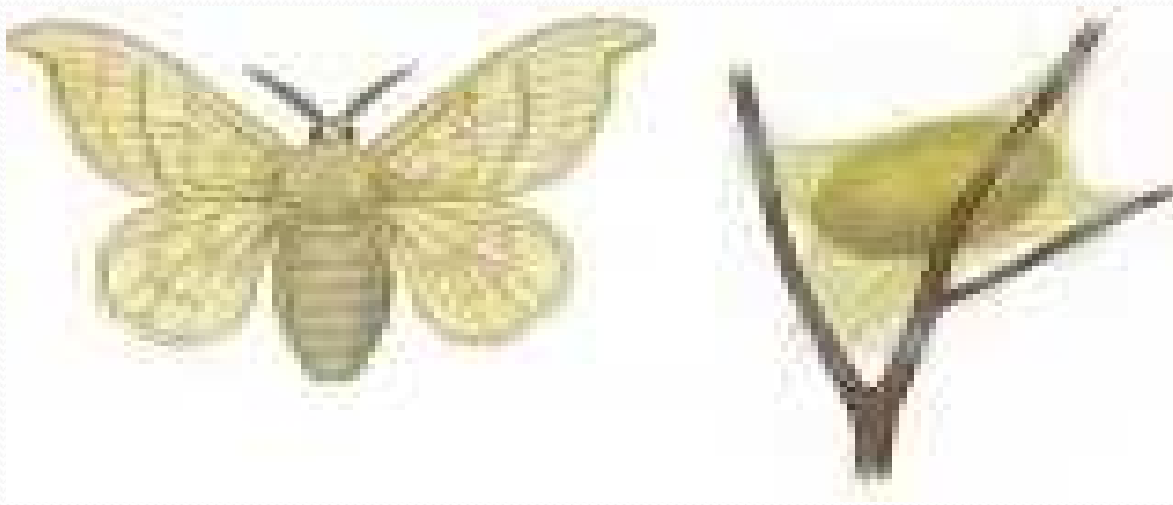
- z králíka nebo zajíce
- příprava - češeme, barvíme, spřádáme

Použití: výroba klobouků, izolačních plstí

Přírodní hedvábí

- bourec morušový – kukle, kokon až dva km dvojvlákna
- hedvábí je jemné, chladiivé, pevné a pružné vlákno

Použití: výroba šatovek, kravat, šátků

A) Přírodní vlákna

3. nerostného původu

a) azbest

Azbest

- odrůda minerálu hadce
- těží se v SNS, Kanadě, u nás
- hladká vlákna se spřádají spolu se lnem

Použití: výroba žáruvzdorných obleků, divadelních opon

Hodnocení vlastností

- **pevnost** – vlákno se zatíží, než se přetrhne
- **pružnost** – schopnost vrátit se do původního stavu
- **tvárnost** – jak dlouho udrží tvar po žehlení
- **namáčivost** – jestli je vlákno schopné vsáknout vodu
- barva, délka, omak, lesk

B) Chemická vlákna

1. Celulózová vlákna

- jsou zvlákněné plasty celulózy nebo kaučuku
- vyrábějí se jako souvislé hedvábí nebo stříž

1. Celulózová vlákna

rozdělení

- a) viskózní vlákno
- b) acetátové vlákno

a) Viskóзовé vlákno

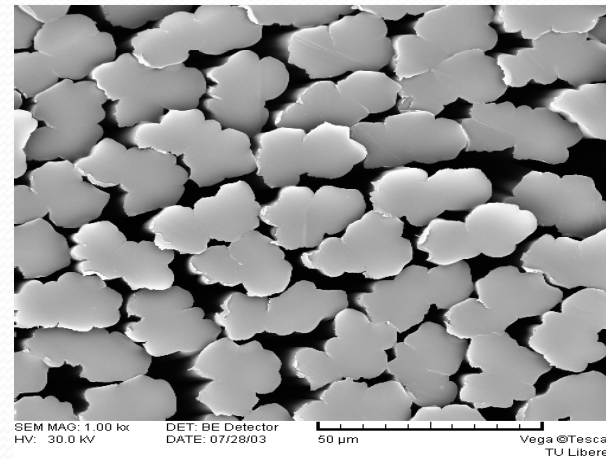
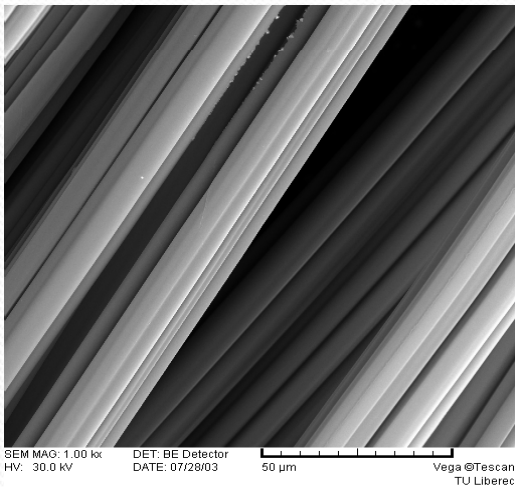
- vyrábí se z dřevěné buničiny
- vlákno je bílé, lesklé, hebké a příjemné na omak
- **pozor** - nevyvářet a ždímat

Použití - s vlnou na svrchní ošacení
- s bavlnou na spodní prádlo

b) Acetátové vlákno

- dřevitá celulóza s bezvodou kyselinou octovou
- je pevné a pružné

Použití: prádlo, košile

B) Chemická vlákna

- 2. Syntetická vlákna
- syntézy těchto vláken pochází z uhlí, ropy, zemního plynu, soli
- syntetická vlákna jsou pevná, pružná, drží tvar

2. Syntetická vlákna

rozdělení

- a) polyamidová vlákna
- b) polyesterová vlákna
- c) polyakrylonitrilová vlákna

a) Polyamidová vlákna (zkr. PADv)

- obchodní názvy: silon, nylon, chemlon
- pozor nežehlit, šmolkuje se, má elektrostatický náboj

Použití: potahy, záclony, koberce

b) Polyesterová vlákna (zkr. PESv)

- obchodní názvy: tesil, slotera
- dobře se žehlí, vzniklé plisé, puky vydrží
- pozor elektrostatický náboj

Použití: obleky, košile, dámské šaty, záclony

c) Polyakrylonitrilová (zkr. PANv)

- jsou měkká, lehká, dobře se barví
- pozor elektrostatický náboj, hořlavost

Použití: pletené ošacení, umělé kožešiny, přikrývky, ubrusy

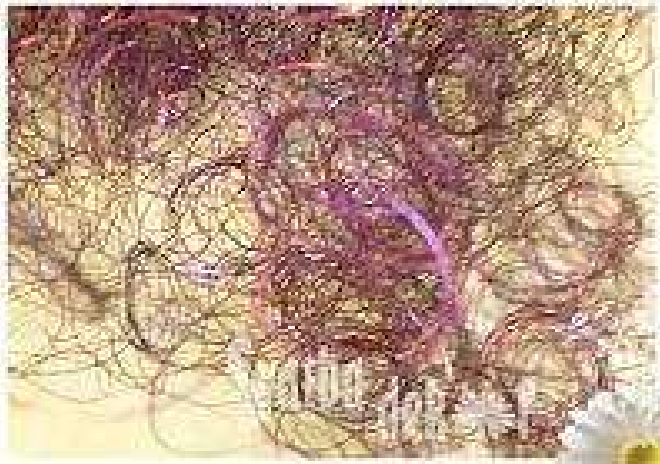
C) Hutnická vlákna

1. kovová vlákna

2. skleněná vlákna

1. Kovová vlákna

- hliníková, měděná, stříbrná , zlatá, mosazná, ocelová
- ocelové drátky se zatkávají do silně namáhaných míst oděvů

Použití: lesklý efekt příze, zpevnění látky

2. Skleněná vlákna

- vznikají tažením roztavených kuliček skla
- spřádají se na přízi

Použití: tkaniny ve stavebnictví (odolnost proti vodě), lamináty

Spalná zkouška

A) Přírodní vlákna

1. rostlinná vlákna

- hoří jasně žlutým plamenem
- páchne po spáleném papíru

2. živočišná vlákna

- hoří pomalu (zůstává černý pórovitý škvarek)
- páchne po spáleném peří

B) Chemická vlákna

2. syntetická vlákna

- hoří pomalu a krátce
- taví se kapka hnědne

Zdroje

- Cvrček, K. a kol., Zbožíznalství, Fortuna 1995 Praha, ISBN 80-7168-211-X
- http://www.zaverky.estranky.cz/clanky/zboziznalstvi---smisene-zbozi/textilni_zbozi.html
- http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/rusko-a-okoli/uzbecke-lekare-deportovali-sklizet-bavlnu_246472.html
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Konop%C3%AAD>
- http://www.tropik.cz/cms.php?id_cms=73
- <http://obchod.sokol.eu/sokolska-prodejna/textil/ostatni/1484-2/tesil-sokolske-novodobe-kroje>
- <http://www.svatbadekor.cz/svatebni-dekorace/svatebni-dekorace/akce---vanocni-nabidka/vanocni-dekorace/dekorace-drobne--banky/produkt/andelske-vlasy-fialove>
- <http://www.profimedia.cz/fotografie/sisalova-vlakna-agave-sisalana-suseni-na-slunci/0051534586/>
- <http://www.nabytek-kejik.cz/matrace/matrace-kokos/>
- <http://oko.yin.cz/15/ovci-vlna/>
- <http://suroviny-polotovary.hyperinzerce.cz/zemedelske-suroviny/inzerat/3217770-neprana-ovci-vlna-nabidka-sumperk/>
- <http://kralickove.blog.cz/>
- <http://www.vltava2000.cz/folkart/goodsdetail.asp?strGoodsID=FA0007-018&lngDepartmentID=24>
- http://www.vlaknadobetonu.cz/product.php?id_product=31
- <http://www.nazeleno.cz/uhli-2010-prehled-cen-jak-ho-vybrat.aspx>
- <http://www.profimedia.cz/fotografie/azbestova-vlakna-jsou-neuveritelne-silne-a-jsou/0000708843/>
- <http://www.stranypotapeckse.cz/vystroj/vyroba-neopren.asp?str=200801221114380>
- <http://srstavlna.bretorri.cz/prize/ovcivlna.htm>
- <http://www.ft.vslib.cz/depart/ktm/?q=cs/acetatova>
- <http://www.nejprotebe.cz/dekoracni-latky-a-site/dekoracni-silonova-latka-bila>
- http://nn.wikipedia.org/wiki/Fil:Nylon_stockings.jpg
- http://byznys.lidovky.cz/koklar-ropa-hybe-ekonomikou-mene-nez-v-minulosti-f68-/firmy-trhy.asp?c=A110307_094959_firmy-trhy_gh